

Baron Gautsch je govoril.

V Ljubljani, 27. oktobra.

Ministrski predsednik se je danes oglašil v proračunski debati. Njegov govor se je pričakoval z veliko napetostjo in je bil zelo zanimiv. Ali s tem še nikakor ni ni rečeno, da je bil tudi tako lep, kakor ga bo jutri gotovo hvalilo par sto peres. Vendar pa je razumljiv in prav nič se mu ne čudimo.

Baron Gautsch ima težak položaj. Načelnik vlade je, pa nima v parlamentu večine, s katero bi mogel vladati. Že tisočkrat je premlel trditve, da v Avstriji ni mogoče trajno vladati brez koalicije. Ali ustvariti to koalicijo, je ravno največja težava. Zakaj v njej morajo biti Nemci, v njej morajo biti Čehi, drugače ne drži. Do te vsakdanje modrosti je že tudi Gautsch našel stezo; ali od spoznanja do izvedbe je še dolga dolga pot in ko je Gautsch na njej napravil prve korake, se mu je pripetilo ravno to kar njegovim predhodnikom. Kar so Nemci dobre volje, preklinjajo Čehi; če se Čehi smehljajo, drže Nemci šobo.

Apelirati na nasprotnike, da naj se spravijo, je lahko. Ali kje dobiti tiste argumente, ki bi vplivali na razdvojene tovariše tako, da bi spoznali skupni interes in potrebo sloge? Sklicevanje na višje državne zahteve je že tako obrabljeno, da nihče več ne posluša, kadar se govori o njih. Če so Nemci na vrhu, je Čehom država deveta briga; če so Čehi zgoraj, se Nemcem država ne zdi toliko vredna, da bi ji kaj črtovali.

Z državnim interesom je že zato težko agitirati, ker država navadno le zahteva, daje pa tako malo, da se zlasti na volilce ne more napraviti velik vtisk s frazami o njej. Življenje vladnih strank je pač bolj prijetno od življenja opozicije; ali stranka, ki gre v Avstriji v večino, mora biti vedno v strahu, da izgubi dober del svoje reputacije pri ljudstvu; zakaj njena prva naloga je tedaj, da pomaga nakladati nova bremena prebivalstvu na pleča.

Kako torej privabiti nasprotnike, da se združijo?

Gautsch je poskušal marsikaj, pa vse skupaj ni nič zaleglo. Danes pa je stopil pred zbornico in je potipal strankam na tisto žilico, ki jo smatra za najbolj občutljivo. Ni jim dejal nič novega. Prva koalicija pa Taaffejevemu padcu je že imela enak namen in Bienenrth je postavljal vse svoje načrte na enak temelj.

Baron Gautsch je apeliral na buržoazne instinkte. „Gospoda, združimo se zoper socialne demokrate!“ — to je bil tenor njegovega govora. Ministrski predsednik sicer ni imenoval socialnih demokratov. Napadel je nenavadno vehementno tudi ljudi, ki sami sebe ne prištevajo socialnim demokratom. Ali me-

ščanski poslanci so ga prav dobro razumeli. Gospod baron želi tako združitev, da bodo socialisti osamljeni in da se ustanovi protidelaška večina.

Noben apel ni meščanskim strankam tako simpatičen kakor ta. In takoj je našel v zbornici odmev. Za baronom Gautschem je vstal Steinwender, da se zahvali ministrskemu predsedniku za napade na socialne demokrate. Včeraj so bili Nemci tako razdraženi, da so hoteli onemogočiti vsako sodelovanje s Čehi. Danes so že krotkejši in Steinwender je ubiral vse druge, vse spravljivejše strune.

Po tem uvodu se bodo prihodnji teden nadaljevala pogajanja. Uspeh se ne da prerokovati. Ali Gautscheve šanse so se nedvomno nekoliko zboljšale. Njegove besede o mirnem razvoju Avstrije, kompliment, ki ga je napravil Čehom, fraze o pravicah vseh narodov in elegije o parlamentu splošne volilne pravice niso povzročile tega. Njegovo priznanje, da imajo vsi narodi enake pravice v pogledu na svoje kulturne in gospodarske zahteve, bi bilo v vsakem drugem slučaju razdražilo Nemce in morda celo pospešilo katastrofo. Ali če kliče Gautsch Čeha na nabor zato, da bo večina zoper socialne demokrate močnejša, tedaj se zazdi tudi Nemcem kompanija takoj prijetnejša.

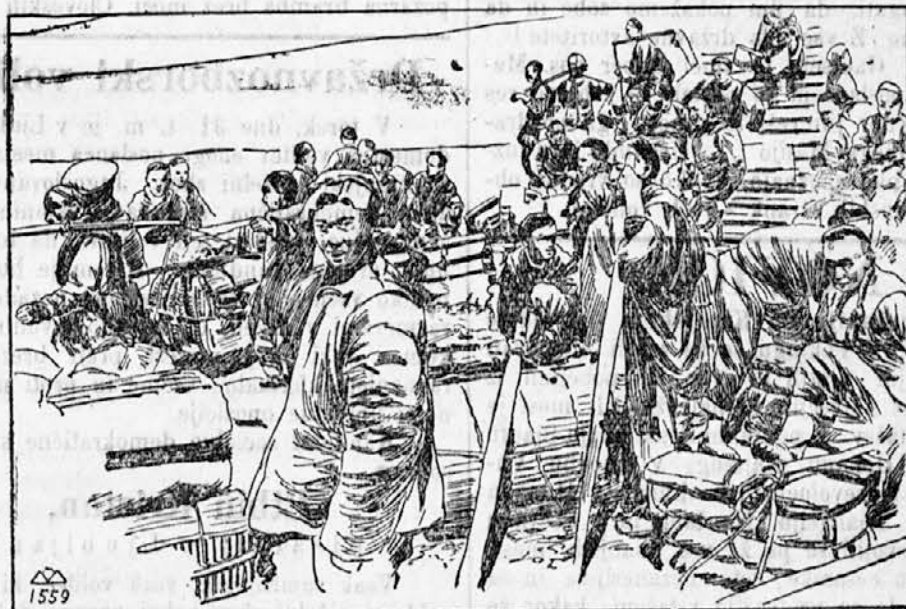
Baronu Gautschu le želimo, da bi se njegovo prizadevanje le posrečilo. Zelo se moti, če misli, da je taka protisocialistična združitev kaj grozna ali pa le neprijetna socialnim demokratom. Če doseže Gautsch s takim sestavljenjem večine uspeh, tedaj mu čestitamo. Kajti tedaj bo vsaj jasno. Demagogije meščanskih strank, ki bi izven parlamenta rade nadkriljevale socialne demokrate v radikalizmu, bo kmalu konec, ko postane ljudstvu očitno, da nima za svoje zahteve drugih zanesljivih zastopnikov kakor socialne demokrate. Več bojev bomo tedaj imeli in poostriili se bodo. Ali to je prav. Kajti kar ima ljudstvo doseči, doseže samo z bojem. Baron Gautsch se pravkar pripravlja, da operira mreže na marsikaterih očeh. Hvala mu za to.

Večina in uradniki.

Gautsch je govoril včeraj prav jasno. Kmalu bodo razumeli njega in njegove stranke tudi tisti, ki so do zadnjega časa mislili, da je razredni boj samo socialnodemokratska fraza in da bi bila za inteligenco sramota, če bi se družila z navadnimi delavci v boju. Dolgo niso hoteli niti verjeti v potrebo boja. Ali včeraj jim je baron Gautsch brez velikega obiranja pojasnil, da so bili vsa dolga leta na napačni poti.

Govoril je baron Gautsch, da bi vplival na meščanske stranke spravljivo in jih zvalil v skupen tabor. Kakšno ceno jim hoče plačati,

Kitajska revolucija.

Iz glavnega tabora vstašev pri Hankavu.

Če ga ubogajo? Nekaj teorije o enakopravnosti narodov jim daje, a kdaj bi moglo iz te teorije nastati kaj prakse, tega ne ve on, tega ne ve nihče. Tako akademično so znali govoriti o enakopravnosti vsi avstrijski ministrski predsedniki. Če pravi baron Gautsch, da mora biti tudi kakšnemu Čehu ali celo Slovenceu mogoče, da postane minister, ni povedal nič novega. Tudi ne bo s tem napravil posebnega globokega vtiska pri širokih plasteh prebivalstva, kajti teoretična pravica do ministrskega portfelja ima le za zelo omejeno število državljanov kaj praktične vrednosti.

Bolj zanimivo je torej vsekakor to, kar je znal baron Gautsch povedati o tistih vprašanjih ki interesirajo dandanes nekoliko milijonov ljudi v Avstriji. Pojasnila teh reči so več vredna od ministrove poezije.

Ta pojasnila pa pravijo: Večino iščem, ki mi pred vsem pomaga spraviti draginsko vprašanje z dnevnega reda. To vprašanje mi je postalo sitno. Največ mi z njim nagajajo socialni demokratje. Ali dokler nimam trdne večine, mi delajo tudi druge stranke lahko zgago z njim, da se rade prikupljajo volilecem. Če se združi vse proti socialnim demokratom, tedaj ostanejo nemirneži sami, draginjo pa odpravimo s tem, da ne bomo več govorili o njej.

Baron Gautsch se je povzpelo celo tako visoko, da je zažugal parlamentu. On ostane na svojem pravem stališču glede ogrsko varuštvu v mesnem vprašanju, pa naj parlament sklene karkoli. Gautsch ga enostavno ne uboga. Če nam iz Budimpešte ne dovolijo mesa, bo Gautsch ubogal Budimpešto, ne pa svojega parlamenta. Od večine, ki jo zbožnava, torej pričakuje, da bo pokopala sklep draginskega odseka.

Potem pa je baron Gautsch hujskal meščanske stranke proti zahtevam uradnikov in železničarjev. Postavil se je na najbolj reakcionarno stališče, s katerega se smatrajo državni uradniki in uslužbenci za brezpravno rajo, ki se je dala z vstopom v državno službo degradirati na stopnjo državljanov drugega ali tretjega reda. Zahteve državnih uradnikov in uslužbencev so po Gautschevem nauku zlo. Nemara je tako milostiv, da jim priznava pravico prošnje. Ali če pravi država „ne“, tedaj je — ne. Uradniki in uslužbenci imajo tedaj molčati ne pa govoriti o konsekvencah, ki bi se izvajale. Če se drznejo misliti, da imajo tudi nekoliko moči, tedaj je treba proti njim nastopiti z vso silo državne avtoritete...

Po vsej državi izjavljajo uradniki vseh kategorij, da ne morejo živeti tako kakor do-

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.

Rezervni zaklad nad 500.000 kron.

Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron.

Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

— Moj Jegor! Zagovorniku se je odpovedal in govoriti ni hotel... Prvi si je izmislil to. Tvoj, Pelegaja, je bil za advokate... a moj — noče govoriti! In štirje so se potem odrekli...

Poleg njega je stala žena. Migala je z očmi, otirala si nos z robcem. Samojlov je vzel brado v roko in nadaljeval zroč proti tlom:

— Če jih gledaš, te fante, si misliš, da so delali brez preudarka... in da hite brez koristi v pogubo... Pa se premisliš: Morda imajo le prav?... Spomniš se, da jih je zmerom več v tovarni; zapirajo jih, a zatreti jih ni mogoče! Pa si misliš: nemara imajo tudi moč?

— Težko razumljiva nam je, Štefan Petrov, ta reč! — je dejal Sizov.

— Težko... da! — je pritrdil Samojlov.

Njegova žena je pripomnila:

— Zdravi so vsi, ti ptiči...

Zadržati ni mogla nasmeha na širokem, velem obrazu in je nadaljevala:

— Ne ženi se, Nilovna... poprej sem te prišla, češ da je tvoj kriv... A vrag vedi, kdo je najbolj kriv, če govoriš po pravici! Ali si slišala kako so izpovedali žandarji in vojniki o našem Gregoriju. Tudi on se je trudil... rdeči bes!

Očitno je bila ponosna na svojega sina,

morda ne da bi razumela svoje čustvo; ampak njeno čustvo je bilo materi znano, in na njene besede je odgovorila z dobrohotnim nasmehom, s tihimi besedami:

— Mlado srce se zmerom bliža resnici...

Po hodniku so postopali ljudje, zbirali se v skupine in se nemirno in zamišljeno razgovarjali z zamolklimi glasovi. Skoro nihče ni stal sam, na vseh obrazih je bila očitna želja, da se razgovarja, vprašuje in posluša. V ozki, beli cevi med dvema stenama so se motali ljudje naprej in nazaj kakor vsled sunkov močnega vetra, in bilo je, kakor da vsi iščejo trdne in krepke podlage.

Starejši brat Bukinov, prav tako visok in bled, je mahal z rokama, sukal se na vse strani in dokazoval.

— Okrožni glavar Klepanov v tem procesu ni na svojem mestu...

— Molči, Konstantin! — ga je pokaral oče, majhen, starih in se plašno ozrl naokolo.

— Ne, pravim, da ni! Govore, da je lani ubil svojega pisarja... zaradi njegove žene... Kakšen sodnik, prosim vas? Pisarjeva žena živi sedaj z njim — kaj je to? In povrh je znan tat...

— Oh, moj Bog... Konstantin!

— Res je! — je pritrdil Samojlov.

Res! Sodišče to ni pravilno...

Zaslišavši njegov glas, je Bukin urno pristopil k njemu in vlekel seboj vse druge; mahal je z rokami in ves rdeč od razburjenja kričal:

— O tatvini, o uboju — sodijo porotniki,

preprosti ljudje... kmetje, meščani, pravim! A ljudi, ki so zoper oblast, sodi oblast... to vendar ne gre!

— Konstantin! Ali gredo mar... zoper oblast? Kaj kvasiš!

— Ne, le potpi! Če me razžalijo, pa ti priložim eno po gobcu, a ti me potem obsodiš — seveda sem jaz kriv. Ampak kdo je prvi žalil? Ti!

Sodni sluga, siv človek, z grbastim nosom, z medaljami na prsih, je razganjal množico in zagrozil Bukinu s prstom:

— Hej... ne kriči! Kaj misliš, da si v krčmi?

— Prosim Vas, kavalir... razumem! Poslušajte: Če vas udarim, a vi mene, in jaz vas potem sodim, kaj mislite?

— Vržem te vun! — je strogo dejal sluga.

— Kam? Zakaj?

— Na cesto. Da se ne boš tako drl...

Bukin je vse pogledal in tiho nadaljeval:

— Glaveo jim je, da bi ljudje molčali...

— Kaj pa misliš? — je zakričal starih strogo in grobo. Bukin je razmahnil roke in nadaljeval bolj tiho:

— Zakaj ne puste ljudstva k razpravi, temveč le sorodnike? Če sodiš pošteno, sodi vpriču vse! Česa bi se bal?

Samojlov je ponovil glasneje:

— Sodišče ni mnogo prida, to je res!...

Mati bi mu bila rada povedala, kar je slišala od Nikolaja o nepostavnosti sodišča, pa je bila slabo razumela in je deloma pozabila na besede. Odstopila je na stran, da bi se jih

spet domislila, pa je opazila, da je motri mlad človek s svetlimi brki. Desnico je imel v hlači nem žepu, vled tega je leva rama bila nižja, in ta posebnost postavse se je zdela materi znana. A on ji je obrnil hrbet, a ona se je ukvarjala s spomini in je pozabila nanj.

Čez kratek čas je začela neglasno vprašanje:

— Ta? Na levi...

In nekdo je glasneje in veselo odgovoril:

— Da!

Mati se je ozrla. Človek z neravnimi ramami je dejal nekaj svojemu sosedu, črnobrademu fantu v kratkem plašču in v škornjih do kolena. Njen spomin je zopet zatrepetal nemirno. V njenih prsih se je ukazovalno razgorela želja, da govori ljudem o sinovi resnici, slišati je hotela, kaj poreko ljudje zoper to resnico in iz njihovih besed je hotela ugeniti sklep sodišča.

— Kako le morejo tako soditi? — se je oprezno in potihoma obrnila na Sizova. — Takega reda ne razumem... Sodniki vprašujejo o tem, kaj je kdo storil, a zakaj je storil, ne vprašajo. Ali je to pravično?... In stari so vsi... Mlade bi morali soditi mladi...

— Da — je dejal Sizov — težko razumljiva nam je ta reč... težko! — In zamišljeno je zmajal z glavo.

Sluga je odprl duri v dvorano in zaklical:

— Sorodniki smejo vstopiti! Pokažite listke...

slej in da je tisto, kar jim ponuja vlada, kapljica na razbeljen kamen. Ko so formulirali svoje zahteve, so se zanašali na meščanske poslušance. Kajti oni niso prekucni in nočejo imeti opravka s socialno demokracijo. Le plačano hočejo imeti svoje delo tako, da bi ob sedanjih draginjah mogli izhajati, ne da bi se pogrezili v dolgove.

Tudi mnogo, mnogo nižjih uslužbencev, ki bi lože razumeli, je mislilo tako. In ko je bilo treba njihovih glasov, so jim meščanski kandidati „od srca radi“ obljubovali, da izpolnijo vse njih želje, pa se jim ni zdelo potrebno, da bi se natančneje poučili o teh željah.

Sedaj jih kliče baron Gautsch v tabor večine. Ali ne zato, da bi v bližini vlade lože izpolnili, kar so obljubovali. Temveč z vso potrebno natančnostjo razlaga: Večino hočem, ki mi pomaga odbiti uradniške zahteve in zavrniti železničarske želje. Pa ne le to. Večina mi mora pomagati, da jim pokažemo zobe in da jih ukrotimo. Z vso silo državne avtoritete!

Baron Gautsch je imel dober nos. Meščanskim poslancem so postale te zahteve res nadležne. Kdor jih reši te sitnosti, ga pozdravijo kot svojega Mesijo... Uradniki in uslužbenci pa lahko spoznajo, koliko so vredne obljube meščanskih strank — ob volitvah.

NOVICE.

* Revolucija na Kitajskem napreduje in zmaga. V Peking so že začeli obupavati in po zadnjih vestih je dvor že pobegnil iz mesta. Šest največjih in najvažnejših mest je v rokah vstajev. V pokrajini Šensi imajo Šjanfu v rokah, v Honanu Kajfeng, v Hupehu Vučang, kjer je revolucija izbruhnila, v Hunanu Čangša, v Kjangsiju Nančang in v Sečuanu Čenatu. Osvojili so pa že več manjših mest, v drugih so cesarske čete nezanesljive in se pričakuje, da se pridružijo vstajem, kakor že druge pred njimi. Vstaji sami se smatrajo za vojskujočo silo in so naznanili tujim diplomatom, da smatrajo streljivo in orožje, ki je namenjeno cesarskim četam, za vojni kontraband. Narodna skupščina sama se dviga proti dvoru. Zdaj se že vidi, da je bila revolucija izvrstno organizirana in od dne do dne postaja verjetnejša, da bo zmagovita. Naša današnja slika pokazuje glavno skladišče vstajev pri Hankavu, velikem mestu ob reki Jangtsekjang.

* Petsto kron nagrade. Poročali smo že o umoru dunajskega zlatarja Stocka. Morilca še niso dobili; zato je razpisala dunajska policija 500 kron nagrade tistemu, ki prime morilca; enako svoto dobi tisti, ki prinese uropane dragocenosti. Na prstanih so vtisnjene črke „J. G.“, na nekaterih tudi „G.“ in „O. H.“ Storilec bo najbrže skušal prstane prodati.

* Umor pri Hodoninu. Poročali smo že o umoru pri Hodoninu na Moravskem. Zdaj se je umor razjasnil, a vse drugače, kakor bi pričakovali po prvih podatkih. Umorjenec namreč ni šofer Ladislav Toman, kakor so sodili po vizitki poleg umorjenca, pač pa je Ladislav Toman — morilec. Toman je izvršil umor, da bi dobil 95.000 kron zavarovalnine. Povabil je nekega moža v avtomobil, ga umoril in ga razmesaril, da bi ga ne mogli spoznati. Nato je oblekel truplo v svoja oblačila. S pomočjo pomagata je hotel priti do zavarovalnine. Toman so že prijeli, njega pomagata so na sledu.

* Ljubimca svoje žene je ubil. V Nowi Skwarzawi pri Zolkiewu na Gališkem je ubil kmet Fedko Kiernicki ljubimca svoje žene, kmeta Storožuka. Kiernicki je zvedel v Ameriki o ženini nezvestosti in se je skrivoma vrnil v Galicijo. Ko je stopil v hišo je presegel ženo in njenega ljubimca. Pred ženinimi očmi je tako dolgo bil s palico Storožuka, da je bil mrtev. Nato se je sam jvil sodišču.

* Nezgoda rimskega župana. Rimski župan Nathan si je ogledoval v Turinu električne naprave. Prišel pa je preblizu električnega toka, zakričal je in se zgrudil. Njegovi spremljevalci so bili silno vznemirjeni, ker so mislili, da je Nathana usmrtil električni tok. Vendar pa se je samo opeknil na levi roki in se je kmalu zavedel.

* Avtomobil je zavozil v reko. V Lyonu se je peljal brazilski milijonar Silvio Brado v avtomobilu čez most preko Rodana. Zavora je popustila in avtomobil je padel v Rodan. Milijonar in štiri osebe so se težko poškodovale ter so se s posebnim vlakom odpeljali v Pariz.

* Nepravi sv. Martin. V Soudeillesu na Francoskem so imeli doprni kip svetega Martina, ki so ga vpisali v seznam francoskih narodnih umetnin in vsled tega ni mogel biti naprodaj. Navzlic temu pa sta soudeillski župan in poslanec dotičnega volilnega okraja Delmas kip prodala. Francoska vlada je vedela za to prepovedano kupčijo, ali je molčala, ker sta župan in poslanec vladina pristaša. Samo minister za umetnost je rahlo pogrjal v zbornici poslančevno ravnanje, za kar ga je Delmas hudo napadel. Toda župan in poslanec se nista zadovoljila samo s to prepovedano prodajo, ampak sta prodala za pristni kip tudi moderno izdelan posnetek svetniko-

vega kipa. Morda sta napravila tako kupčijo še z več posnetki. Vsekakor sta imela pri teh kupčijah sijajne dobičke. Prvi kupec, Amerikane Pierpont Morgan, je kip vrnil francoski vladi, ko je zvedel, da je naroden umotvor. Kip so postavili v luvrski muzej. Zdaj pa se še vedno dvomi, ali je luvrski sveti Martin pristen ali je posnetek. Oglasil se je tudi neki belgijski trgovec z umetninami ter toži poslance in župana, da sta mu prodala nepravilni kip za pravi. Morda se bo pred sodiščem dognala vsa zadeva.

* Podmorski ognjenik. Pri Malti je začel bruhati izpod morja vulkan. Nad morsko gladino se natančno opažajo oblaki iz žrela. Morje je tamkaj jako nemirno, da se mu morajo ladje v velikem loku izogibati.

* Gledališče je pogorelo. V Lodži je izbruhnil po predstavi v poljskem gledališču požar, ki je gledališče popolnoma upepelil. Ogenj se je razširil s tako naglico, da je bila požarna bramba brez moči. Človeških žrtev ni.

Državnozbornski volilci!

V torek, dne 31. t. m. je v Ljubljani nadomestna volitev enega poslanca mestne kurije za kranjski deželni zbor. Jugoslovanska socialna demokratična stranka je sklenila, da se samostojno udeleži teh volitev, da torej imenuje svojega kandidata. S tem je hotela dati priliko vsem, ki so opravičeno nezadovoljni z razmerami v deželi, da izrazijo z volilnim listkom v roki svoj protest proti brezobzirnim ravnanjem klerikalne večine in proti nesposobnosti liberalne opozicije.

Kandidat socialno demokratične stranke je sodrug

Etbin Kristan,

pisatelj v Ljubljani.

Vsak somišljenik, vsak volilec, ki želi, da pride v deželni zbor nekaj novega duha in da dobi v deželnem zboru tudi ljudstvo nekoliko besede, bo dne 31. t. m. glasoval za našega kandidata.

Volilni odbor

Jug. soc. dem. stranke.

Ljubljana in Kranjsko.

— Našim naročnikom naznanjamo, da smo priložili današnji številki lista poštne poloznice za obnovo naročnine. Naročnino je vedno plačati naprej, kdor pa je zastal in bi ne poslal naročnine do 5. novembra t. l., temu ustavimo list brez vsake izjeme. Kdor ima že plačano, naj shrani poloznico za prihodnost!

— Za deželni zbor nemara le ne bi bilo tako slabo, voliti enkrat za spremembo socialnega demokrata. Seveda ne bi delal čudežev v kranjskem parlamentu, ali teh tudi doslej ni bilo v tej zbornici. Vendar pa bi vsaj zapihljalo nekoliko drugačne sapice in včasih je tudi to dobro, vsaj za začetek. Iz take sapice je že večkrat nastal močnejši veter. Deželnozbornski gospodje bi si morali sami želeli tako malo izpremembo. Tam notri so že parkrat govorili o „socialnih“ rečeh, pa bi morali biti prav zadovoljni, če bi pri takih prilikah vsaj slišali socialno demokratično mnenje. Volilec bi deželnemu zboru gotovo ustregel, če bi poslali socialisti vanj. Zdaj seveda agitirajo liberalci za Ribnikarja in klerikalci za Rojino. A če bi bil izvoljen socialist, bi bili gotovo oboji zadovoljni. Volilec pa bi imel vsaj ta dobiček, da bi nekoliko natančneje spoznali praktično delovanje socialne demokracije. Tudi to bi bilo nekaj vredno; kdove, če ne bi dobil potem marsikdo apetita na nekoliko več socializma?

— Kdor ni dobil glasovnice in volilne legitimacije za deželnozbornsko volitev za dne 31. t. m., mora sam iti po njo na deželno vlado. Dobi jo v predsedstveni pisarni v prvem nadstropju. Vhod iz Simon Gregorčičeve ulice. Treba je, da se tam primerno legitimira.

— Za slučaj ožje volitve je treba shraniti legitimacijo. Opozarjamo torej volilce, da oddajo pri volitvi glasovnico, legitimacijo pa odnesejo domov, da jo imajo, če pride do ožje volitve, kar nikakor ni izključeno.

— Mnogo lepih besed je zdaj slišati na volilnih shodih, mnogo kritike deželnega odbora in mnogo hvale deželnega odbora. In kdor nima časa za shode ali pa si tam ne more zapomniti vseh znamenitosti jih potem lahko najde v „Slov. Narodu“ in „Slovencu“, včasih se nekoliko polepšane. Kdor prečita vse te govorance, mora priti v največjo zadrego in obžalovati, da ne more voliti kar obeh gospodov, Ribnikarja in Rojine. Vsak zase obljubi mnogo, oba pa vse. Če bi se v tem kratkem času, kar ga ima deželni zbor še do novih volitev imela izpolniti le polovica direktnih in indirektnih obljub, tedaj bi se na Kranjsko vrnil velik kos izgubljenega paradiža. Ali človek, ki presoja vse te reči s treznim razumom se mora smehljaje vprašati: Čemu ves ta veliki napor. V deželnem zboru se ne bo veliko izpremenilo, pa naj izpade ta volitev kakorkoli. Izpremenil ne bo ne Ribnikar ne Ro-

jina. Klerikalci bodo imeli večino kakor doslej in bodo absolutistično gospodarili kakor doslej, šuklje se bo čudil kakor doslej, da niso po javnih trgih še postavljeni njegovi kipi za obževanje, Lampe bo kakor doslej učil in vršil novo teorijo krščanske ljubezni, ki uči ene ljubiti bolj, druge pa manj, Tavčar bo podajal predloge, o katerih bo naprej vedel, da propadajo in tako pojde vse dalje kakor veronauk v obrtnonadaljevalnih šolah. Deželni zbor se bo shajal na 24 urno zasedanje in bo „reševal“ po deset predmetov na uro. Sklepalo se bo v klerikalnem klubu in v zbornici se bodo vršile postranske formalnosti. Se Turk ni prekucnil tega, pa tudi Ribnikar ne bo. Edino, kar ima pri tej volitvi nekaj pomena, je natančnejši vpogled v deželno gospodarstvo. S tega stališča pa bi bilo najbolj pravično voliti socialnega demokrata, da zve tudi tisto ljudstvo, ki je v socialno demokratičnem taboru, nekaj več o poslovanju v deželnem dvoru. Kar je mogoče, lahko izvršujejo liberalci brez Ribnikarja, klerikalci brez Rojine, Nemci brez ponovnega Egra. Le socialisti nimajo sploh nobenega zastopnika v deželnem zboru, dasi jih je v deželi toliko, da bi po pravičnem volilnem redu morali imeti svoje zastopstvo. Kranjski deželni zbor brez socialistov ne daje prave slike dežele.

— Delavska šola „Vzajemnosti“ se prične, kakor smo že poročali, z začetkom novembra in traja prvi tečaj do januarja. Delavci in delavke, ki žele obiskovati to šolo, se lahko zglase do 29. t. m., vendar je dobro, če store to čim prej, da ne bo težav s pripravi. Pisane priglase sprejema osrednji odbor „Vzajemnosti“. V prijavi je treba navesti ime, poklic, starost in organizacijo, kateri pripada pri-glasenec. Predavalo se bo v prvem tečaju o sledečih predmetih: 1. Zgodovina gospodarskega razvoja in kapitalističnega družabnega reda. Predavatelj sodrug Milan Jaklič. 2. Družboslovje. (Zgodovina človeške družbe sploh.) Predavatelj sodrug E. Kristan. 3. Ustavna zgodovina in avstrijski ustavni zakoni. Predavatelj sodrug dr. J. Tomšič. 4. Strokovne organizacije, njih ustroj in zgodovina. Predavatelj sodrug Ivan Kočmur. 5. Delavske gospodarske organizacije in združništvo. Predavatelj sodrug Anton Kristan. — Socialno-demokratična stranka stoji na znanstvenih podlagah, zato je pač za vsakega delavca, ki se hoče šteti za njenega člana, potrebno, da si pridobi znanja, zlasti pa za tiste, ki hočejo opravljati kakšno funkcijo v organizacijah in se izuriti za agitatorje. V delavski šoli imajo priliko za to, pa smo prepričani, da se bodo oglasili v velikem številu.

— Klerikalno glasilo ima v srednji številki v neki notici sledeči odstavek: „Nam pa se posebno čudno zdi, kako bo moglo posebno c. kr. uradništvo voliti za zastopnika Ljubljane moža, ki samo zaradi skrajne pri-zanesljivosti nekaterih oseb doslej še ni imel zaradi septembrskih dni opraviti z državnim pravdnistvom...“ Nam oseba napadenega prav nič ni mar. Za njegovo kandidacijo se že zaradi tega ne moremo potegovati, ker imamo svojo. Toka kaj so pri klerikalnem listu res že popolnoma izgubili zmisel in občutek za to, kaj je žurnalistično honetno, kaj pa nehonetno? S to nepošteno notico so začeli, potem pa so jim liberalci na enak način odgovorili. In tako gre zastrupljanje javnega mnenja naprej in naprej, kakor da ne bi imelo časopisje pri nas prav nobene višje naloge.

— Osrednji odbor „Vzajemnosti“ ima v ponedeljek zvečer ob 8. sejo v društvenih prostorih, h kateri naj pridejo zanesljivo vsi odborniki.

— Prijatelje mladinske organizacije in člane Vzajemnosti, ki so še pred vojaško dobo in imajo veselje do delovanja v mladinski podružnici ljubljanski, vabimo na shod v nedeljo popoldne ob 2. v društvene prostore.

— Škofjeloška podružnica Spl. del. zv. „Vzajemnost“ ima v torek ob pol 8. zvečer ustanovni občni zbor v gostilni nasproti koldvora. Sodrugi, agitirajte za obilno udeležbo!

— Vsi prijatelji šaha v Ljubljani se še enkrat opozarjajo ter vabijo na sestanek v soboto 28. t. m. ob pol 9. zvečer v salonu hotela „Ilirija“.

— Plesni odsek „Vzajemnosti“ je otvoril svoje vsakoletne plesne vaje, ki se vrše vsako nedeljo in praznik od 3. pop. do 7. zvečer v mali dvorani v prvem nadstropju „Narodnega doma“. Poučujejo se pod strokovnim vodstvom vsi znanja vredni plesi, od navadnega do najmodernejšega. Ker je obisk omejen le na Zvezine člane in članice ter povabljeni in po teh vpeljane goste, pričakujemo, da se bodo člani „Vzajemnosti“ v tem večjem številu odzvali vabilu.

— Občinske volitve v Zgornji Šiški bodo v nedeljo. Socialno demokratična in narodno-napredna stranka sta se dogovorili za sledeče kandidate:

Za podobčino Dravljje:

Breceljnik Ivan za odbornika.

Mravlje Josip za namestnika.

Za občino Zgornja Šiška:

III. razred.

Odborniki:

Bahar Franc iz Zgornje Šiške št. 9.

Zakotnik Alojzij iz Kosez št. 11.

Tomšič Anton iz Zgornje Šiške št. 21.

Šuštaršič Josip iz Zgornje Šiške št. 96.

Skander Ivan iz Dravelj št. 44.

Šuštaršič Franc iz Zapuž št. 13.

Na mestniki:

Panigac Ivan iz Brda št. 28.

Rozman Franc iz Dravelj št. 98.

Babnik Matevž iz Dravelj št. 48.

II. razred.

Odborniki:

Zakotnik Anton iz Kosez št. 8.

Lombar Andrej iz Zgornje Šiške št. 108.

Zadnikar Ivan iz Brda št. 37.

Babnik Andrej iz Dravelj št. 49.

Kregar Ivan iz Dravelj št. 81.

Berlič Bok iz Zapuž št. 22.

Na mestniki:

Nastran Valentin iz Zgornje Šiške št. 79.

Unk Mihael iz Zgornje Šiške št. 64.

Smole Ivan iz Dravelj št. 88.

I. razred.

Odborniki:

Novak Jakob iz Zgornje Šiške št. 26.

Pavšič Ivan iz Zgornje Šiške št. 100.

Černe Josip iz Zgornje Šiške št. 39.

Berlič Josip iz Dravelj št. 87.

Zerovnik Franc iz Zapuž št. 12.

Koman Franc iz Dravelj št. 22.

Na mestniki:

Zaletel Ivan iz Zgornje Šiške št. 6.

Šetina Ivan iz Zgornje Šiške št. 60.

Jenko Valentin iz Dravelj št. 37.

— V Šiško! Vsi člani konzumnega društva za Ljubljano in okolico v Šiški naj oddajo svoje znamke in dosedanja potrdila v oddanih znamkah s člansko knjižico vred v prodajalni Šiška proti potrdilu.

— Na Jesenice! Konzumno društvo za Ljubljano in okolico v Ljubljani pozivlja vse svoje člane na Jesenice, Savi in Javorniku, da oddajo svoje dividendne znamke v prodajalnah, kjer so kupovali.

Elektrokinematograf „Ideal“. Spored za soboto, nedeljo in ponedeljek. Popoldanski spored; Tekmovalno jahanje v Hanovru. (Lep naravni posnetek.) Ubegle melone. (Jako komično.) Junak z žage. (Senzacionalna ameriška drama.) Vzgjiteljica. (Jako zabavno.) Ženitovanje sultana Pahanskega. (Prekrasen naravni posnetek v barvah.) Pospešeno delo. Večerni spored ob 7., 8. in 9. Mladostni greh. Danes moderne električne fotografije.

Glasom enako se glasečih sodeb glavnih zdravnikov dunajske c. kr. splošne bolnice v Wiedenskem okraju se je naravna Franc Jožefova grenčica izkazala odlično po prijetni lastnosti, da učinkuje zanesljivo razkrajačo in odvajajočo že v malih količinah in brez vsakih drugih stranskih pojavov.

Državni zbor.

Dunaj, 27. oktobra.

Zbornica je danes nadaljevala proračunsko razpravo. Kot prvi je povzel besedo

ministrski predsednik baron Gautsch, s katerim se pečamo že na uvodnem mestu. Dogodki 17. septembra, je dejal baron Gautsch, niso le posledica draginje, temveč sad sistematične agitacije in vlada se je zavedala svoje dolžnosti, da upostavi ogroženi državni red (Medklici.) Vlada je ukrenila vse, kar se ji je zdelo potrebno in poznejši dogodki so jo v tem naklepu le še potrdili. Obžalujem, da se draginjska vprašanja, ki zadevajo enakomerno vse stanovne, neredko in prav razločno izkoriščajo v strankarsko-politične svrhe. Razumem, da so bile stranke in so še, ki smatrajo splošno kalamiteto za oporo, da se vzpno višje, kakor stoje sdaj.

Poslanec Besel! To je vobče subjektivno naziranje!

Poslanec Nemec! To ni res!

Ministrski predsednik baron Gautsch: Med razpravo o draginjskih vprašanjih je padel na vlado očitke, da čuvam pogodbenu zvestobo napram drugi državi. (Medklici.) Želim, da mi visoka zbornica veruje, kar sem že tu in v posameznih odsekih ponovno poudarjal: Od svojega stališča v tem pogledu ne odneham pod nobenim pogojem!

Poslanec Seitz: Pa odstopite!

Nato je ministrski predsednik prešel na uradniško vprašanje.

Pojavi, ki so spremljali uradniško vprašanje, so po nazoru ministrskega predsednika od vseh pojavov v dolgi vrsti let najbolj obžalovanja vredni. Če naj država ostane država, če naj vlada ostane vlada, ne sme trpeti več podobnega in ne bo trpela. Zakaj poleg uradnikov so še drugi veliki in široki razredi državljanov, ki se od časa do časa obračajo do vlade — ne s prošnjami — temveč z grožnjami, ki se časih še shujšajo in prekoračijo mejo dopustnosti in potrepljivosti, zlasti na železniških shodih. (Ugovori in medklici med socialnimi demokrati) kjer se napoveduje angleška me-

Imate bolečine?

Nahod, trganje, glavobol, zobobol? Ste si nakopali bolezen vsled prepiha ali prehlajenja? Poskusite z okrepujočim Fellerjevim fluidom z znamko „Elsafluid“, ki bolečine lajša in zdravi! Ta je v istim izboren! To ni samo reklama! Tucent za poskušnjo 5 K pošt. prosto. Proizvajatelj je lekar Feller v Stubici Elsin trg št. 252 (Hrvatsko).

H. Suttner, Ljubljana

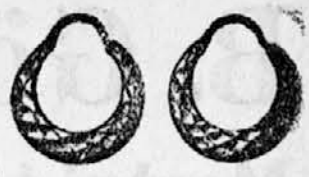
Mestni trg (nasproti rotovža) in Sv. Petra c. 8.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Prilagodna birmanska darila.

Lastna tovarna ur v Švici. Tovarn. znamka IKO.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

toda, če se do določenega roka ne ugođe posamezne želje. Gospoda moja, natanko vemo, kaj je pod to napovedjo umeti in to je zločin (Zivahni ugovori in velik hrup). In to je zločin! (Medklici.) Ali naša trgovina in naša industrija stojita neprenehoma pred takimi roki in pred takimi nevarnostmi?

Težavne naloge, ki čakajo parlament in vlado, so dovedle vlado do tega, da si

ustvari trdno večino,

ki bo tem nalogam kos. Razumljivo je, da se vlada ni obrnila do socialnih demokratov. (Zivahni medklici.) Srečnega se šteje, da je razmerje njegove vlade do poljskega kola dobro, in da je opravičeno pričakovanje, da nastopi ta klub, kadar se pokaže potreba za velike državne naloge.

Posl. Seitz: kaj pa to stane?

Ministrski predsednik baron Gautsch: Vlada stoji na stališču, da je vsak narod v Avstriji poklican za sovladanje in soupravljanje te države. Zato se ni obrnil samo do velikih strank, ki sestavljajo delovno večino, temveč tudi do Čehov. Neuspeh dosedanjih pogajanj ministrskemu predsedniku ne odvzame prepričanja, da je uspešno parlamentarno delo brez sodelovanja čeških zastopnikov nemogoče. Vlada ne stoji na stališču, da bi bil kdo zaradi narodnosti izključen od sodelovanja na ministrski klopi. To izključenje zadene kvečjemu ono stranko, ki sodeč po današnjem hrupu, reklamira zase vodstvo te zbornice.

Posl. Resel: Hujskarija ni nič izdala in ne bo nič izdala.

Baron Gautsch: Neuspeh dosedanjih pogajanj utegne skaltiti razmerje med vlado in strankami, a za razvoj v bodočnosti je ta neuspeh nemerodajen.

Nemški nacionalc dr. Steinwender se pridružuje izjavam minist. predsednika glede na draginski gibanje in na uradništvo. Stališče Čehov, ki so mu v tem hipu diktirali pogoje za parlamentarno sodelovanje, je neopravičeno. Ni treba, da bi postali prijatelji, ampak spraviti se moramo med seboj. S parlamentarnimi ministri smo imeli v Avstriji slabe izkušnje; viden sad parlamentarnih ministrov je ta, da smo železnice državno-železniške družbe za nekaj sto milijonov preplačali. Tudi do narodnih ministrov-uradnikov ni, ki skrbijo v prvi vrsti za svoje narode, v zadnji za državo. Proti ministrom češke narodnosti nismo nikoli ugovarjali; pač pa se branimo češko nacionalnih ministrov in hočemo avstrijske ministre. Takemu ministru ni treba zatajiti svoje narodnosti. Ali dočim je nad nami mnogo takih steriliziranih Nemcev, ne poznam nobenega steriliziranega Čeha. Češki poslanci naj si ohranijo pred očmi, da zgubi češki narod prav toliko, kakor mi, če gre država in državno gospodarstvo pod meč.

Gautschov naslednik?

Dr. Bilinski izjavlja, da bo poljsko kolo, zvesto svojim tradicijam, podpiralo aliančno politiko urada za zunanje zadeve in da bo glasovalo za vse vojne potrebe. Ker je vlada obljubila zgradbo galskih vodnih cest, jo bodo Poljaki podpirali. Govornik se zavzema za koalicio Nemcev, Čehov in Poljakov in za parlamentarno vlado. Ker si narodnega mira ni misliti kot večnega mira, se je zadovoljiti z možnostjo mirnega sožitja. Poljsko kolo je pripravljeno, da posreduje med Čehi in Nemci, če mu izrazijo to željo. Govornik naglašuje nujno potrebo, da se ustvari parlamentarna večina s Čehi za rešitev važnih državnih in ljudskih potreb. Ker se Nemci in Čehi ne združijo sami od sebe, naj jih združi ministrski predsednik.

Prihodnja seja jutri.

* * *

Iz draginjskega odseka.

Draginjski odsek je v današnji seji sklenil, da politična oblast lahko spregleda dokaz usposobljenosti v mesarski in pekovski stroki, če zahtevajo aprovizacijske potrebe. Poslanec Glöckner je poročal o svojem predlogu, da stopi vlada v pogajanja s sladkornim kartelom zastran znižanja sladkornih cen. Če se kartel ne uda, naj odpravi prepoved saharina. Posl. Renner je predlagal, da naj se prepoved saharina kar prekliče. Sekcijski šef Bernatzki je branil kartel in se zavzemal za prepoved saharina. Posl. Renner je nato predlagal, da vlada instruiira svoje zastopnike na bruseljski sladkorni konferenci v tem smislu, da se zviša Rusiji izvozni kontingent. Finančni minister Meyer je izjavil, da po mnenju medicinskih strokovnjakov saharin slabo učinkuje na prebavo. Rennerjev predlog je bil nato sprejet z 20 proti 17 glasovi; dalje je bil sprejet prvi del Glöcknerjevega predloga. Za poročevalca je bil izvoljen dr. Jerzabek.

!!! Železničarji, pozor! !!!

Pri nakupu sukna in manufakturnega blaga priporočamo trgovino

Lenassi & Gerkman
Ljubljana, Štritarjeva ulica št. 4.

Italijansko turška vojna.

Viteško vojskovanje.

Italijanski ministrski predsednik Giolitti je šel zopet med žurnaliste in je poslal dunajski „Neue Freie Presse“ pismo, ki ga ta šmokovski list objavlja — seveda — na prvem mestu, iz svoje lastne zaloge pa mu dajejo glorio, ki je ravno tako smešna, kakor je klavarna.

Kakor nas modrovanje tega lista ne zanima, tako nas interesira Giolittijevo pismo, ki zatrjuje, da nima Italija nobenih namenov na Balkanu. Ali posebno si bo treba zapomniti odstavek, s katerim hoče italijanski ministrski predsednik premetiti deloma sebe, deloma pa svet. Giolitti se pritožuje zaradi pisave avstrijskega časopisja in meni, da so to posledice predsodkov in nesporazumljenj. Dobesedno pa pravi:

„Dogodki zadnjih dni so tako jasno osvetlili to dejstvo, da se je z mnogih strani zgovorno naglašal bolj viteški kakor vojni značaj našega vojskovanja.“

Če ima Giolitti od te baharije kaj dobička, tedaj mu ne bo nihče branil, da se baha še nadalje. Ali neokusne, predrzne in naravnost nesramne so njegove besede, izrečene ravno ob tistem času, ko je dobil tudi način italijanskega vojskovanja pravi banditski značaj. Italijanski vojaki zmagujejo viteško, kjer ni sovražnika; njih puške ne ubijejo nikogar, če ga ne zadenejo. Ali s tem je izčrpano vse viteštvo tega vojskovanja. Ker je na vojni taka navada, da se s puškami ne le žuga, temveč tudi ubija, so tudi to prakticirali. A ker so postreljali premalo sovražnikov, dokler so tudi oni streljali, so našli v Tripolisu nov način za „viteško“ ubijanje. Svoje ujetnike postavljajo — pred vojno sodišče in jih dajo postreljati.

Za to banditsko delo, ki ga sami nazivajo sveto, imajo seveda razlaganje. Ujeli so „upornike“ in izvršili so „obsodbo“ nad njimi. Mednarodno pravo uči, da se vodi vojna samo med vojskami, ne pa med prebivalstvom. In Italijani označujejo svoje ujetnike enostavno za „nevojake“, pa jih postavljajo pred krvavo sodbo.

Ali tako enostavno to ni v Tripolitani, kjer ne poznajo regularnega vojaštva kakor v italijanskih kasarnah in kjer je vsak zdrav prebivalec vojak, dokler more nositi puško. Tripolitanski vojščaki niso uniformirani. Ali tudi v evropskih državah je bilo določeno za „črno vojsko“, ko se je vpeljavala, da pojde v civilni obleki in vsak črnovojnik bi bil imel dobiti le nekako znamenje. Tripolitanskemu Arabcu je puška znamenja dovolj in če brani svojo domovino, se čuti vojaka. Te ljudi, ki se upirajo volilem, postavljati kakor zločince pred puško, imenuje Giolitti — viteško vojskovanje. V Evropi bo pač našel malo somišljenikov.

Dobička pa Italijani ne bodo imeli od te moritve. Če je bilo med Arabci res kaj simpatije zanje, jo bodo s to krvoločnostjo temeljito razpršili. Sicer pa vse kaže, da je zabavne vojne precej konec in da se bližajo Italijanom resni dnevi. Tripolitanci ne mobilizirajo tako kakor Evropejci. Ali čete, ki so se doslej zbrale, že zadoščajo, da bodo napravile Italijanom precej preglavice. In kar je doslej na nogah, tudi še ni vse.

Odbit arabski napad.

Berolin, 28. okt. Iz Tripolisa poročajo: Predvčeršnjem navsezgodaj se je bližala močna arabska četa središču in le vemu italijanskemu krilu pred Tripolisom. Ob solnčnem vzhodu so opazili med Arabci tudi redne turške vojake in artiljerijo. Ob osmih zjutraj so Arabci pričeli z napadom. Italijanske baterije in dva bataljona so jih sprejeli s strahovitim streljanjem. Arabci in Turki so se umaknili z velikimi izgubami. Italijani so jim sledili.

Ugodne vesti za Turke.

Carigrad, 28. okt. Na porti vlada jako ugodno razpoloženje. Porta je baje dobila vesti o bojih pred Tripolisom, Derno, Homsom, Miskado in Bengazijem, kjer so imeli Italijane težke izgube. Cena vrednostnim papirjem na borzi je poskočila.

Sumljiv molk italijanske vlade.

Rim, 28. oktobra. Predvčeršnjem so bile razširjene vesti o velikem turškem porazu. Cenzura ne dovoli nobenih natančnejših poročil. Znano je le, da sta padla na italijanski strani dva nadporočnika, ranjen pa je en major, trije stotniki, štirje nadporočniki, en polkovni pribočnik in en poročnik. O izgubah moštva ni poročil. Ljudstvo je zaradi sumljivega vladinega molka jako vznemirjeno.

Italijanske izgube?

Carigrad, 28. oktobra. Ko so Italijani dobili ojačenja, so pričeli prodirati v notranjost Tripolitane. Zaradi turških napadov pa so morali kmalu opustiti prodiranje. Boj je trajal štiri ure in imajo Italijani težke izgube.

Arabei so se umaknili.

Pariz, 28. okt. „Agence Havas“ poroča iz Tripolisa: Arabci so se najbrže umaknili, ker so imeli baje velike izgube. Noč je bila mirna.

Boj pred Tripolisom.

Carigrad, 28. okt. Pri Azizie blizu Tripolisa je prišlo do boja med turškim polkom, ojačenim z Arabci in berzaljeri. Italijani so imeli 300 mrtvih in so izgubili 60 vjetnikov. Turške izgube so neznatne.

Italijansko poročilo o arabskem napadu.

Rim, 28. okt. „Agenzia Stefani“ poroča o predvčeršnjem napadu Arabcev na Italijane pred Tripolisom: Sovražnik je štel najmanj 6000 mož, med njimi je bilo gotovo 1500 turških rednih vojakov. Izgube Arabcev in Turkov so jako velike, gotovo imajo 1000 mrtvih in veliko število ranjenecv. Italijanske izgube so razmeroma majhne: okrog 100 mrtvih in ranjenecv (?) Italijani so zažgali beduinske kočee in vasi pred Tripolisom, da se zavarujejo pred zahrbtnim napadom.

Angleško poročilo o arabskem napadu.

London, 28. oktobra. Italijani so izgubili najmanj 400 do 700 mož v predvčeršnjem boju z Arabci.

Italijansko brodovje.

Rim, 28. oktobra. Oddelek italijanskega brodovja ki je doslej križaril ob afriškem obrežju, je priplul v luko Civitavecchia in se preskrbel s premogom. Brodovje je dobilo povelje, naj zasede razne otoke v Egejskem morju.

Protitalijansko gibanje v Egiptu.

Milan, 28. okt. „Secolo“ poroča iz Kaira, da narašča v Egiptu protitalijansko gibanje. Časopisje hujska proti Italijanom. Delavci in kmetje zbirajo denar za sveto vojsko. Boj kot proti italijanskemu blagu se širi. Zdi se, kakor da bi hoteli mladoturki vzbuditi vseislamsko protitalijansko gibanje.

Velevlasti in vojna.

Milan, 28. okt. „Stampa“ piše o stališču velevlasti: Nemčija bi rada videla, da bi se sklenil mir in Turčijo diplomatsko podpira. Angleška dovoljuje, da prihajajo turški častniki preko Egipta v Tripolis. Tudi Francoska ni zabranila Turkom dohoda v Tripolis preko Tunisa. Avstro-Ogrska pa je s parlamentarnimi izjavami pokazala da je prava prijateljica Italije.

Srbija mobilizirala.

Carigrad, 28. okt. Srbski poslanec Nenadović je posetil velikega vezirja, da mu razloži vzroke mobilizacije drinske divizije.

Albanski pretendent odklonjen.

Belgrad, 28. oktobra. Albanski pretendent Ghika je hotel te dni govoriti s

vodilnim srbskim državnikom. Sporočili pa so mu, da si ne želi srbska vlada nikakih stikov z njim, nakar je Ghika zapustil Belgrad.

Bližnja oficialna proglašenje aneksije.

Rim, 28. oktobra. V kratkem razglasi Italija velevlastim aneksijo Tripolitane in Kirenajke.

Turški odpor v Tripolitani.

Carigrad, 28. oktobra. „Tanin“ piše: Tripolis lahko vedno oskrbujemo z vojnimi potrebščinami in živili. Zategadelj lahko Tripolis leta in leta brani čast domovine. Ako Italijani ne sprejmejo turških intencij, postane zanje Tripolis ogromno pokopališče.

ZADNJE VESTI.

Mesno vprašanje.

Budimpešta, 28. oktobra. Pogajanja med zastopniki avstrijske in ogrske vlade so sd te dni nadaljevala ter se večerj opoldne zaključila, ne da bi se končala z uspehom. Avstrijski zastopniki so odšli na Dunaj.

Stavka predilnih delavcev na Češkem.

Praga, 28. okt. V Kraljičinem dvoru so bila večerj pogajanja med podjetniki in zastopniki delavstva. Pogajanja so v toliko uspela, da se je sklenilo nadaljevanje pogajanj v posameznih obratih.

Iz ogrske zbornice.

Budimpešta, 28. oktobra. Iz dobro poučenih krogov poročajo, da pripravlja vlada nove zakonske predloge, med njimi predlog o državljanskem zakoniku in o tiskovnem zakonu.

Revolucija na Kitajskem.

Podkralj umorjen.

Berolin, 28. oktobra. V Čengtu so umorili podkralja Cao. Ljudstvo se je priključilo upornikom. Važno mesto je v oblasti rebelov.

Zavzetje Kantona?

London, 28. oktobra. Iz Sangaja brzojavljajo, da so revolucionarji zavzeli Kanton po velikem krvoprelitju in da prodirajo proti Pekingju.

Osredotočenje vladnih čet v Mukdenu.

Peterburg, 28. oktobra. Kitajska vlada zbira v Mukdenu vojaštvo. Pravijo, da se preseli dvor v Mukden, ako bi se revolucionarno gibanje razširilo do Pekinga.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zaloga založba Zarje.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo, 5 kg franko K 4.50.

Br. Novaković, Ljubljana

Pozor! Pozor!

V nedeljo pa vsi skupaj k

„FORTUNI“

Vodovodna cesta šte. 26 na

PLESNO VESELICO,

katera se vrši vsako nedeljo v novo zgrajenem

velikem salonu.

Za obilen poset uljudno vabita

F. in I. Vodišek.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska c. 17

priporoča svojo

bogato zalogo

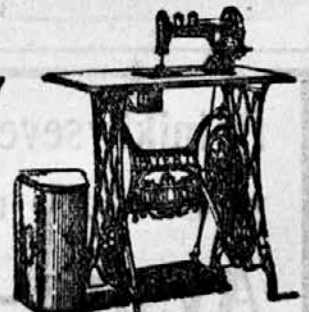
šivalnih

strojev

za rodbino in obrt.

Pisalnistroni Adler. Vozna kolesa

Ceniki zastoj in franko.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

GRAMOFONE

najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporočila

Ivo Bajželj
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej)

Ravnokar so došle najnovejše slovenske plošče a K 3-50. 1000 igel K 2-—.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Jernej Bahovec

naslednik

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.
(Palača Assicurazione Generali).

Tovarniška zaloga pisemskega papirja in šolskih zvezkov. — Razglednice: ljubljanske, pokrajinske, planinske itd. — Založništvo nastenskih slik za Černivčev računec. — Silikarske potrebščine: barvice, čopiče itd. — Črnila vsake vrste. — Velika zaloga kipov slovenskih literatov. — Spominske knjižice.

Pekovskim mojstrom

v Ljubljani in na deželi priporočila po najnižji ceni svojo veliko zalogo

sladne moke

pekarija ŽAGAR v Ljubljani

Dunajska cesta št. 9.

Razpošiljatev po pošti od 5 kg naprej.

Največje podjetje konfekc. stroke je ogromna trgovina

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

katera ima že začetkom sezije

nad 30.000 kom. svežega blaga

po najnižjih cenah — in to:

nad 5000 kom. najfinjši oblek za gospode
„ 2000 „ najfinjši površnikov, sport-
nih in zimskih sukenj
„ 3000 „ pelerin

Solidna postrežba!

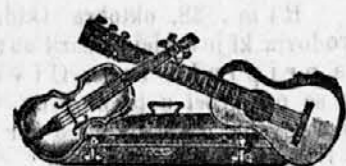
nad 2000 kom. posamezn. hlače in telovnikov
„ 3000 „ oblek za dečke in otroke
„ 15000 „ najmočnejše konfekcije za
dame in deklice.

Priznana nizke cene!

FR. HOPF

sodno zaprisežen izvedenec v Ljubljani

Šelenburgova ulica 6.

Prva, največja in najstarejša od leta 1892 obstoječa

trgovina s klavirji in godali
ter izposojevalnica godal.

Klavirji, pianine, harmoniji (ameriški) najbolj slovečih firm Böbler, Stelzhammer, Schandl, Heringl in edino zastopstvo dvorne firme Förster.

Velika zaloga

violin, vseh drugih godal in pihal,
strun in posameznih delov.

Po nizkih cenah in na obroke.

Poprave in ugaševanje klavirjev jako ceno. ::

skladišče oblek domačega izdelka za
gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino-
zemskega blaga za obleke po meri. —
Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.

Laška in dunajska

kuhinja

Šelenburgova ul. 7

nasproti glavne pošte.

Vsak čas se dobe mrzla in gorka jedila, zmiraj sveže morske ribe in izvrstno in ravno došlo vino „Brioni“. Fina polenovka. Kuhinjo vodi staroznani kuhar gospod Sornato. Sprejema se abonente na hrano in deklice v pouk. Na novo urejeni prostori. — Slavnemu občinstvu se najljubše priporočila

Marija Petrigoj.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

1 kg sivga dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega pulistega 5-10 K; veselejšega snežnobelega, puljenega 6-40 K; 8 K; pulja sivga 6 K; belega, finega 10 K; najčistejši prsti puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema glavicama, 80 cm dolgi, 60 cm širi, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, glavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm širi, 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm širi, 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Priporočam svojo bogato zalogo

nagrobni spomenikov

iz najraznovrstnejšega kamna. Zaloga se nahaja v moji delavnici in na dvorišču pokopališkega oskrbnikstva. Istotam so na razpolago tudi cementni in kamniti nagrobni okvirji lastnega izdelka. Naročila, bodisi iz granita, sljenita, labradorja, kraškega in beljaškega marmorja itd., jako točno in z nizkimi cenami. Preskrbujem tudi slike po najnižjih cenah.

Fr. Kunovar, kamnosek

.. LJUBLJANA, novo pokopališče ..

Delavcem in delavkam

priporočila se

velikanska zaloga
zgotovljenih oblek
po najnovejšem ..
kroju za jesen in
.. .. zimo

Konfekcijska trgovina

A. LUKIČ

Ljubljana, Pred škofijo 19.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vin z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo .. K 30-—

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanske godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledajte si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zlogi.

Najnižje cene!

Pristno gorenjsko in koroško

sukno

Največja zaloga pri

A. & E. Skaberné,

LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Najnižje cene!

OREHE

v vsaki množini kupuje po nizkih cenah ..

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

.. v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ..

!!! Tvrdba oddaja najboljše vrste **KROMPIR** zdrav in brezhiben !!!
cele vagone po prav solidni nizki ceni?

Potniki v severno in južno Ameriko

vozi sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električna razsvetljava, brezžični brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakavrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodv. ul. 26.